

2e Nota van Inlichtingen 'Verwerving SaaS-Inkoopapplicatie en dienstverlening'
kenmerk TN521552

In deze nota van inlichtingen worden de ingediende (geanonimiseerde) vragen weergegeven met daar achter de beantwoording van de aanbestedende dienst. Deze nota van inlichtingen wordt hiermee integraal onderdeel van de functionele uitvraag en de daarbij behorende bijlagen.

Vraag nr.	Document	Vraag	Antwoord
1	NvI 12, 32, 35, 42, 44, 45, 90	Bij implementatietrajecten zoals deze treden wij op als integrale implementatiepartner, met verantwoordelijkheid voor de technische, functionele én businesscomponenten. De rol van de applicatieleverancier beperkt zich in dit model tot het leveren van de benodigde licenties en eventueel aanvullend voor het leveren van specifieke kennis voor een bepaalde module. Hierbij is een business gestuurde implementatie cruciaal waarbij de (eind)gebruiker (incl leverancier) voorop wordt geplaatst om een maximale adoptiegraad te realiseren. Dit zorgt vervolgens voor de realisatie van de onderliggende business case. Eviden fungeert als generieke implementatiepartner, maar beschikt aantoonbaar niet over de vereiste expertise voor dit type implementaties. De door de aanbestedende dienst voorgestelde governance-structuur en de beoogde samenwerking met Eviden stelt hen in de rol van regisseur, waarbij wegens het ontbreken van zowel de technische expertise als de expertise voor het sturen van een business geïmplementatie bij hen ontbreekt. Dit zal zorgen voor risico's tijdens de implementatie met lange doorlooptijden als gevolg en bovenal voor het onvoldoende behalen van de beoogde resultaten op (middel)lange termijn. De door de aanbestedende dienst voorgestelde governance-structuur en de beoogde samenwerking met Eviden zijn voor ons dan ook niet werkbaar, noch wenselijk. Wij verzoeken de aanbestedende dienst dan ook met klem om de eisen en wensen ten aanzien van de samenwerking te heroverwegen.	Aanbestedende dienst herkent het waarde oordeel over Atos niet. Aanbestedende dienst kan en zal de voorgestelde governance structuur en beoogde samenwerking met Atos niet heroverwegen danwel aanpassen vanwege de reeds met Atos aangegane verplichtingen. In de beantwoording van de uitvraag heeft Gegadigde de mogelijkheid haar aanpak te beschrijven inclusief de samenwerking met de ketenpartijen, waarop de Inschrijver zal worden beoordeeld.
2	Prijzenblad	De metrics in het prijzenblad zijn niet in lijn met de standaard metrics die wij hanteren voor onze oplossing. De software componenten worden op hoofdlijnen altijd als volgt aangeboden: Contract Management, Tendermanagement, Leveranciersmanagement; o.b.v. aantal gebruikers Operationeel inkoop; o.b.v. inkoopwaarde per jaar (indirect spend) Netwerk voor interactie met business partners (leveranciers); o.b.v. aantal documenten (Inkooporders, facturen, etc.) Om in te kunnen schrijven is het randvoorwaardelijk dat wij onze eigen metrieke voor de pricing kunnen hanteren. Bent u bereid om meer vrijheid te bieden in het prijzenblad om onze eigen metrieke te hanteren?	De aanbestedende dienst houdt vast aan de gegeven metrieke.
3	Planning	Om kwaliteit van onze beantwoording van het juiste niveau te kunnen aanbieden vragen wij aanbestededienst de planning uit te stellen. Kan aanbestede dienst hiermee akkoord gaan?	Aanbestedende dienst ziet geen reden om uitstel te verlenen en houdt zich aan de aangegeven planning.
4	Bijlage 3 - Programma van Eisen en Wensen versie 1.0	Hyperscalers zoals AWS, Microsoft en Google vallen onder de jurisdictie van zowel EU/EER-landen als andere landen, met name de Verenigde Staten, waar ze wettelijk gevestigd zijn. Wees specifiek: wordt een SaaS-oplossing die op een van deze drie hyperscalers draait, uitgesloten van overweging, ja of nee?	Nee, een SaaS-oplossing die op één van deze drie hyperscalers draait wordt niet uitgesloten van deelname.
5	Bijlage 3 - Programma van Eisen en Wensen versie 1.0	Op voorwaarde dat de gegevens in de EU worden gehost, bent u dan bereid om a) een contract af te sluiten met een Amerikaanse entiteit, b) bij het afsluiten van een contract met een EU-entiteit te accepteren dat de SaaS-provider een Amerikaanse entiteit is, of c) bij het afsluiten van een contract met een EU-entiteit te accepteren dat de hostingprovider een Amerikaanse entiteit is?	Ja, zolang de Opdrachtnemer exclusief valt onder de jurisdictie van EU/EER. Indien Opdrachtnemer besluit een dienst uit te besteden of elders af te nemen, gelden de, met de Opdrachtnemer overeengekomen voorwaarden, ook voor de onderannemer. Voor partijen die buiten de EER opereren gelden aanvullende voorwaarden. Het is aan de opdrachtnemer om aan te tonen dat ingeschakelde partijen buiten de EER aantoonbaar aan de AVG voldoen. Hierbij blijft de uitgangspunt gelden dat data van de opdrachtgever binnen de EER wordt opgeslagen. A) Nee. B) Ja, zolang de Opdrachtnemer exclusief valt onder de jurisdictie van EU/EER. C) Ja, zolang de Opdrachtnemer exclusief valt onder de jurisdictie van EU/EER.
6	NvI Ronde 1, Ref Nr. 136	NvI Ronde 1, Ref Nr. 136, de aanbestedende dienst stelt: "Private Cloud; niet zijnde een multitenant SaaS maar een tenant exclusief opgezet ten behoeve van de Opdrachtgever met bijbehorende vrijheid om aanpassingen te kunnen doen in het systeem die voor de Opdrachtgever specifiek gewenst." Dit is ons niet duidelijk. Geeft de aanbestedende dienst aan dat zij uitsluitend een single-tenant architectuuroplossing overweegt? Of accepteert u een multi-tenant architectuur die de mogelijkheid biedt om aanpassingen in uw omgeving te doen?	Nee, de aanbestedende dienst overweegt niet uitsluitend een single-tenant architectuuroplossing. Als de Inschrijver een private cloud oplossing kan aanbieden kunnen hiermee extra punten gescoord worden (PvE - Wens T3). Een multi-tenant architectuur wordt zeker geaccepteerd en is ook als eis opgenomen.
7	NvI Ronde 1, Ref Nr. 136	Zijn er wettelijke of nalevingscriteria voor de overweging om een single-tenantomgeving te verkiezen boven een geavanceerde multi-tenantomgeving?	Nee, die zijn er niet.
8	Bijlage 2 - Concept Overeenkomst SaaS-Inkoopapplicatie en dienstverlening.	Accepteert de aanbestedende dienst redlining en/of onderhandelingen over de contractdocumenten? Wanneer en waar in het proces is dit toegestaan?	Enkel in de vragenronde is het mogelijk om tekstvoorstellen te doen over de contractdocumenten. In de Nota van Inlichtingen geeft de aanbestedende dienst aan of zij deze al dan niet zal accepteren.
9	Bijlage 2 - Concept Overeenkomst SaaS-Inkoopapplicatie en dienstverlening	Bent de aanbestedende dienst het ermee eens dat SaaS- en implementatiediensten als afzonderlijke diensten via afzonderlijke bestelformulieren moeten worden gecontracteerd?	Aanbestedende dienst begrijpt de vraag niet goed. De opdracht zal aan één partij worden gegund. Indien Gegadigde de opdracht krijgt gegund, vallen onder de geoffeerde prijs alle leveringen en werkzaamheden zoals opgenomen onder artikel 2.1 en 2.2 van de overeenkomst. Enkel ten behoeve van eventuele Additionele diensten kan een aanvullende inkoopopdracht worden verstrekt conform het bepaalde in artikel 6.
10	Bijlage 2 - Concept Overeenkomst SaaS-Inkoopapplicatie en dienstverlening.	Bent de aanbestedende dienst bereid aanpassingen van SLA, ondersteuning en beveiliging te accepteren zodat deze aansluiten bij de operationele realiteit van de multi-tenant cloudprovider?	Nee, eisen over SLA, ondersteuning en beveiliging zijn apart vermeld en blijven in stand in elke deployment vorm van de oplossing.
11	NvI Ronde 1, Ref Nr. 74	De aanbestedende dienst stelt: "Nee, het artikel inzake aansprakelijkheid wordt door de aanbestedende dienst proportioneel geacht geleid op het onderwerp van de opdracht en de markt. Daarnaast is ARVODI 2018 niet van toepassing." Wij zijn van mening dat dit artikel niet marktconform is. Waar vervalduidelijk of de aanbestedende dienst een marktconforme aansprakelheidsclausule zal overnemen (doorgaans niet meer dan de door de opdrachtgever verschuldigde en betaalde honoraria voor diensten in het afgelopen jaar, met uitzondering van beroepsfouten).	Nee, de aanbestedende dienst is van mening dat het artikel zoals nu opgenomen reeds proportioneel en marktconform is. Waar Gegadigde in de eerste vragenronde refereerde aan de Rijksvoorwaarden maakt aanbestedende dienst op dat zij in dit artikel in de Conceptovereenkomst al is afgesproken van wat in de Rijksvoorwaarden (ARBIT) opgenomen wordt en het artikel heeft afgestemd op deze opdracht en de markt.
12	NvI Ronde 1, Ref 295 tot 302	De aanbestedende dienst antwoordt op vragen 295 tot en met 302 waren: "Deze informatie is niet beschikbaar". Kunt u deze vragen in deze tweede ronde al beantwoorden?	Helaas, deze informatie is niet beschikbaar. Dit is één van de redenen om een nieuw inkoopstelsel aan te schaffen.
13	Bijlage 3 - Programma van Eisen en Wensen; K1	Directe verbinding met TenderNed (K1): naar onze mening zou de aanbestedende dienst alternatieven accepteren die hetzelfde resultaat opleveren. We zien dit nu als een M. Kunt u toelichten of alternatieven voor een directe verbinding met TenderNed acceptabel zijn, ja of nee?	Aanbestedende dienst kiest bewust voor het doorlopen van Nationale en Europese aanbestedingen via TenderNed. Zie ook het antwoord op vraag 3 van de 1e Nota van Inlichtingen. De gewenste koppeling (PvE - T18) bestaat nog niet en dient in gezamenlijkheid ontwikkeld te worden.
14	Bijlage 3 - Programma van Eisen en Wensen; K40	Casemanagement (K40): het lijkt erop dat de aanbestedende dienst op zoek is naar een casemanagementoplossing, en niet naar een contractmanagementoplossing. Kunt u dit toelichten: is een SaaS-gebaseerde contractmanagementoplossing voldoende, ja of nee?	Het is aan de Inschrijver om te bepalen welke oplossing (-en) het beste aansluit op de functionele eisen beschreven in de aanbestedingsdocumentatie. Bij wijzigingen in een contract moet duidelijk zijn wat de wijziging inhoudt en wie en wanneer deze heeft aangebracht. Bijvoorbeeld, in het geval dat een (raam-) overeenkomst wordt verlengd of het bedrag van een inkoopopdracht wordt opgehoogd.
15	NvI Ronde 1, Ref Nr. 93	De aanbestedende dienst stelt: "De totale waarde voor de periode van 15 jaar wordt wel onder de EUR 20m ingeschat." Kunt u toelichten of dit een vast bedrag is dat al volledig is goedgekeurd voor de looptijd van 15 jaar, of dat er in latere jaren nog goedkeuringen nodig zijn?	Aanbestedende dienst is niet zeker van de vraag. Voor de uitvraag is het bedrag van EUR 20m goedgekeurd. In de periode van 15 jaar zitten verleningsprijzen. Hier dienen t.z.t. nog goedkeuringen voor opgesteld te worden. Tevens bestaan er geen meerjarige begrotingen voor de gehele periode. De voorziene kosten moeten in de meerjarige begrotingen worden opgenomen. Dit is een regulier proces.
16	NvI Ronde 1, Ref Nr. 93	Geef aan of de aanbestedende dienst de investering van de "wel onder" EUR 20 miljoen (NvI Rone 1, Ref.nr. 93) kan verhogen op basis van de bedrijfsbehoefte. Bijvoorbeeld de noodzaak om meer gebruikers aan het systeem toe te voegen, interfaces te updaten of toe te voegen aan nieuwe systemen die door de aanbestedende dienst zijn geïmplementeerd, enz.	Ja, dat kan.
17	Geen	Er staan nog enkele kritische punten open die beantwoord dienen te worden in de tweede Nota van Inlichtingen, welke bepalend zijn voor onze beslissing om al dan niet in te schrijven. De huidige periode tussen het ontvangen van de antwoorden (4 juli) en de deadline voor het indienen van de offerte (18 juli) is, gezien deze open punten, naar onze mening te kort om een kwalitatief hoogwaardige offerte in te kunnen dienen. Wij verzoeken dan ook om uitstel van minstens 2 weken voor het indienen van de offerte. Gaat aanbestedende dienst hiermee akkoord?	Aanbestedende dienst ziet geen reden om uitstel te verlenen en houdt zich aan de aangegeven planning.
18	Bijlage 3 - Programma van Eisen en Wensen versie	Random K30 (De Oplossing kan op basis van business rules vooraf gedefinieerde bewijslast tonen in de fase prestatieverklaren): Heeft "fase prestatieverklaren" betrekking op het vastleggen en goedkeuren van servicetaken als urenstaten en/of mijlpalen?	Dat klopt, bij het prestatieverklaren moet worden vastgelegd dat de prestatie van een leverancier conform de overeengekomen geverifieerd en geaccepteerd is. De wijze van verificatie kan verschillend zijn en is afhankelijk van de type en karakter van een overeenkomst. Urenstaten en/of mijlpalen zijn enkele voorbeelden hiervan. Zie ook de toelichting in bijlagen PV Handreiking 2025 en de Handreiking bewijslast prestatieverklaren.
19	Beschrijvend document/plan van aanpak/NvI vraag 41	Aanbestedende dienst geeft in het antwoord op vraag 41 aan dat data migratie niet onder de verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer valt maar wel deel uitmaakt van het plan van aanpak (Bijlage 5 - "Beschrijving van de "best practice" benadering ten aanzien van de migratie van (openende) inkoopposities en contracten") en tevens een van de Herzieningsclausules betreft. Wij aanbestedende dienst de overige in het beschrijvend document genoemde Additionele Diensten en/of Product gerelateerde Consultancy (herzieningsclausules) ook nader beschreven zien in het Plan van Aanpak?	Dat is niet noodzakelijk. Opdrachtnemer maakt de eigen afweging wat zij beschrijft in de aanpak.
20	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K40	Wij willen benadrukken dat aanbestedende dienst een SaaS oplossing heeft uitgevraagd. Aanpassingen aan een SaaS oplossing om aan de specifieke behoeften van de aanbestedende dienst te voldoen zijn minimaal mogelijk. Wij verzoeken aanbestedende dienst om deze eis om te zetten naar een wens zodat het mogelijk is om een offerte uit te brengen op deze tender. Is dat mogelijk?	Deze eis is noodzakelijk omdat aanbestedende dienst hierop een bevinding heeft van controlerende instanties. Eijs blijft een must. Elke aanbestedende dienst is overigens gebonden aan eis K40. Aanbestedende dienst geeft hierbij ruimte om de eis niet direct bij de PoC aan te tonen, maar wel uiterlijk binnen 9 maanden na opdrachtverlening op te leveren. Wel dient aangegeven te worden hoe dit wordt geïmplementeerd en kosten dienen in offerte te zijn opgenomen.
21	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K41	Wij willen benadrukken dat aanbestedende dienst een SaaS oplossing heeft uitgevraagd. Aanpassingen aan een SaaS oplossing om aan de specifieke behoeften van de aanbestedende dienst te voldoen zijn minimaal mogelijk. Wij verzoeken aanbestedende dienst om deze eis om te zetten naar een wens zodat het mogelijk is om een offerte uit te brengen op deze tender. Is dat mogelijk?	Deze eis is noodzakelijk omdat aanbestedende dienst hierop een bevinding heeft van controlerende instanties. Eijs blijft een must. Elke aanbestedende dienst is gebonden aan de eis K40. Aanbestedende dienst geeft ruimte om de eis niet direct bij de PoC aan te tonen, maar wel uiterlijk binnen 9 maanden na opdrachtverlening op te leveren. Wel dient aangegeven te worden hoe dit wordt geïmplementeerd en kosten dienen in offerte te zijn opgenomen.
22	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K45	Indien een offerte is ontvangen van een combinatie, kan de aanbestedende dienst de verschillende onderdelen handmatig los van elkaar registreren. Is deze werkwijze acceptabel voor de aanbestedende dienst? Zo niet, verzoeken wij u deze eis om te zetten naar een wens, zodat het mogelijk wordt om een offerte uit te brengen op deze tender.	Ja, dat is acceptabel.
23	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K46	Gebruikers van de oplossing kunnen eenvoudig eigen inkoop of contracten terugvinden. Door vrij gebruik van het titelveld kunnen eigen kenmerken worden gebruikt waarop de gebruiker kan zoeken. Is deze werkwijze acceptabel voor de aanbestedende dienst? Zo niet, verzoeken wij u deze eis om te zetten naar een wens, zodat het mogelijk wordt om een offerte uit te brengen op deze tender.	Nee, dat is niet acceptabel. Er moeten attributivelden beschikbaar zijn om kenmerken mee te kunnen geven. Eijs blijft een must. aanbestedende dienst geeft ruimte om de eis niet direct bij de PoC aan te tonen, maar wel uiterlijk binnen 9 maanden na opdrachtverlening. Wel dient aangegeven te worden hoe dit wordt geïmplementeerd en kosten dienen in offerte te zijn opgenomen.
24	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K51	Het is mogelijk om meerdere contactpersonen te koppelen aan een leverancier in de oplossing. Het aanbrengen van hiërarchische relaties is als nabewerking mogelijk in de S/4HANA omgeving van aanbestedende dienst. Is deze werkwijze acceptabel voor aanbestedende dienst? Zo niet willen wij aanbestedende dienst vragen om deze eis uit te splitsen naar een eis (contactpersonen) en wens (verschillende niveaus). Dit om het mogelijk te maken om een offerte uit te brengen op deze tender.	Ja, dat is acceptabel.
25	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K53	Het is mogelijk om PDF documenten te genereren uit de oplossing. Het is vervolgens mogelijk voor aanbestedende dienst om het PDF document handmatig om te zetten naar een PDF/A bestand (buiten de oplossing). Is deze werkwijze acceptabel voor aanbestedende dienst? Zo niet, verzoeken wij u deze eis uit te splitsen in een eis (PDF/A) en wens (PDF/A), zodat het mogelijk wordt om een offerte uit te brengen op deze tender.	De eis is dat bij juridische documenten, die worden gegenereerd door de Oplossing, aangemaakt kunnen worden in PDF/A formaat zodat deze na een export uiteindelijk in een eigen archief systeem kunnen worden opgeslagen. Niet juridische documenten kunnen als reguliere PDF formaat worden geëxporteerd.
26	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K57	Aanbestedende dienst heeft in NvI 1 aangegeven de verwoording van eis K57 aan te passen naar "Met behulp van de standaard rapporten van De Oplossing moet het mogelijk zijn om over alle relevante data, stantabelen en workflowdata te kunnen rapporteren." In versie 2.0 van bijlage 3 zien wij echter nog de originele bewoording. Kan dit aangepast worden?	Is aangepast. Zie nu PvE versie 3.0

27	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K58	Het is mogelijk om via de oplossing vragen te ontvangen van marktpartijen. Het is tevens mogelijk om extra documenten beschikbaar te stellen als onderdeel van de inkoop, zoals een totaal beantwoord van vragen/nota van inlichtingen die door aanbestedende dienst wordt opgesteld. Een nota van inlichtingen is niet automatisch te genereren. Is deze werkwijze acceptabel voor aanbestedende dienst? Zo niet, willen wij aanbestedende dienst alsnog vragen om deze eis om te zetten in een wens, of de verwording van de eis aan te passen, of uit te splitsen naar een eis en wens. Dit om het mogelijk te maken om een offerte uit te brengen op deze tender.	Nee, dat is niet acceptabel. Van alle vragen en antwoorden moet een Nota van Inlichtingen kunnen worden gegenereerd. Eis blijft een must. Aanbestedende dienst geeft ruimte om de eis niet direct bij de POC aan te toten, maar wel uiterlijk binnen 9 maanden na opdrachtverlening op te leveren. Wel dient aangegeven te worden hoe dit wordt geïmplementeerd en kosten dienen in offerte te zijn opgenomen.
28	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K66	Het is mogelijk voor beheerders van aanbestedende dienst om data toe te voegen, workflows aan te passen, autorisaties aan te passen en rapporten te genereren. Gezien de aard van de SaaS oplossing is het NIET mogelijk voor aanbestedende dienst om parameters toe te voegen, datavelden aan te maken/te verwijderen/aan te passen zonder tussenkomst van opdrachtnemer. Is deze invulling van de eis acceptabel voor aanbestedende dienst? Zo niet, verzoeken wij u deze eis om te zetten naar een wens, zodat het mogelijk wordt om een offerte uit te brengen op deze tender.	Dat is acceptabel.
29	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K72	Het is mogelijk om bij elkaar houdende gegevens af te leiden binnen de SaaS oplossing en tussen de SaaS oplossing en het S/4HANA systeem van aanbestedende dienst (e.g. contract, inkooporder, prestatieverklaring, financiële verplichting, factuur). Is deze invulling van de eis acceptabel voor aanbestedende dienst? Zo niet, verzoeken wij u deze eis om te zetten naar een wens, zodat het mogelijk wordt om een offerte uit te brengen op deze tender.	Dat is acceptabel.
30	Beschrijvend document/Bijlage 7	Onder de Additionele Diensten en/of product gerelateerde Consultancy (herzieningscircularies) wordt de koppeling met een DMS-systeem genoemd, en dat deze optie kan worden uitgevraagd als er behoefte is aan een dergelijke koppeling. Op pagina 12 van het beschrijvend document en in bijlage 7 komt de DMS-koppeling ook terug in de lijst van koppelingen die de aanbestedende dienst al voorziet na de implementatie van de oplossing. Ten behoeve van een correcte scopebepaling door Gegadigde verzoeken wij aanbestedende dienst om te bevestigen welke koppelingen worden beschouwd als onderdeel van de initiële realisatie van de opdracht. Is dit mogelijk?	Onze DMS oplossing wordt nog geïmplementeerd. De implementatie hiervan zal niet afgerond zijn bij het einde van deze aanbesteding. Dus initieel kan er nog niet gekoppeld worden. Alle andere koppelingen kunnen wel direct gerealiseerd worden.
31	Beschrijvend document/Bijlage 7	Kan aanbestedende dienst bevestigen dat de mogelijkheden en beperkingen van de uitgevraagde SaaS-oplossing leidend zijn voor de genoemde koppeling met RWS-systemen in het beschrijvend document en bijlage 7? Wij attenderen de aanbestedende dienst erop dat aanpassingen aan een SaaS-oplossing om aan de specifieke behoeften van één aanbestedende dienst te voldoen minimaal danwel niet mogelijk zijn en tevens in strijd zijn met het SaaS-concept en het volgen van een Best Practices-aanpak. Indien de aanbestedende dienst dit niet bevestigt in de vragenronde, is het voor deze gegadigde niet mogelijk om in te schrijven op deze opdracht.	Ja, de aanbestedende dienst kan bevestigen dat SaaS-oplossing leidend is voor koppelingen. De koppelingen worden straks ook via een integratie platform gerealiseerd. De inkoop oplossing moet wel met open standaarden gebaseerde protocollen werken zodat koppelingen mogelijk zijn.
32	Bijlage 4 - Prijzenblad	Gegadigde hanteert in het prijsmodel twee verschillende metrieken. Voor oplossingen zoals bijvoorbeeld Contractmanagement wordt gerekend op basis van het aantal gebruikers. Voor andere oplossingen, zoals het inkoopplatform, wordt het model gebaseerd op de indirecte spend. aanbestedende dienst kan onder indirecte spend de volgende uitgaven scharen: facilitaire diensten, kantoorartikelen en ICT-middelen. Wanneer de aanbestedende dienst de totale spend blijft hanteren als uitgangspunt voor de uitvraag, ontstaat het risico voor de aanbestedende dienst dat de aanbestedingsprijs niet meer in verhouding staat tot het werkelijke gebruik van de oplossing. Het is daarom van belang dat de aanbestedende dienst een duidelijk beeld geeft van wat de totale indirect spend is, zodoende kan gegadigde een realistisch en transparant beeld krijgen van de scope waarop de oplossing van toepassing is. Is dit mogelijk?	De aanbestedende dienst schrijft niet voor dat de aanbesteding gebaseerd moet zijn op de totale spend. Dit is onwenselijk wegens volatiliteit in de totale uitgaven/spend. Aanbestedende dienst staat niet open voor discussie m.b.t. de spend in de toekomst wijzigen. Indien Gegadigde toch inzicht wil verkrijgen in spenddata, dan verwijzen we terug naar de openbare bronnen: https://data.overheid.nl/informatie-over-spendata https://data.overheid.nl/dataset/b14567e1-b45f-4573-9110-928d31338ddc#panel-resources
33	Bijlage 4 - Prijzenblad	Gegadigde overweegt, indien gegadigde tot inschrijven overgaat, om in te schrijven op prijsmodel 'vast bedrag'. Gegadigde is content met de in Nv11 aangekondigde handreiking mogelijk. Echter ziet Gegadigde de voorgestelde / voorgenomen verhoging van bv. het NAVO budget als bedreiging voor het maken van een vast bedrag afspraak. Dit zal ook impact hebben op de overall, maar ook op de indirect spend van I&W en RWS. Deze kan door dit voorgestelde / voorgenomen besluit een enorm toemenen. Hoe kijkt de aanbestedende dienst tegen deze ontwikkeling aan? En is de aanbestedende dienst welwillend om hier voortijdig over deze situatie een contractuele afspraak te maken of een voorbehoud te maken? De is een dusdanig cruciaal onderdeel om hier duidelijkheid over te krijgen en is bepalend voor onze beslissing om al dan niet in te schrijven.	De bestedingen van het ministerie, met name RWS, zijn per definitie volatiel. Dit is een belangrijke motivatie om dit niet als metrek voor de tariefstelling te hanteren. Gedurende de contractperiode zal periodiek contractmanagement overleg ingericht worden. Hierbij zal ook gemonitord worden of de contractvoorwaarden nog passend zijn bij de dienstverlening. Het ministerie zal zich hier altijd als een betrouwbare opdrachtgever opstellen.
34	Bijlage 4 - Prijzenblad	Hoe verschillen de kosten voor de adviesdiensten van de inrichtingskosten per increment. Stel dat Architect betrokken is bij de realisatie van een increment, of een medior adviseur betrokken is bij trainingen?	De inrichtingskosten zijn voor de eerste inrichting en worden meteen gecontracteerd. De uren tarieven, welke bij de adviesdiensten worden opgegeven, dienen als basis voor de nadere overeenkomsten.
35	Bijlage 4 - Prijzenblad	Voor een aantal benodigde modules hanteert Inschrijver geen gebruikerslicenties, maar een vast bedrag. Dit wordt door de calculatie niet gefaciliteerd. Hoe stelt aanbestedende dienst voor hiermee om te gaan? Is er de mogelijkheid om zowel gebruik te maken van licentie kosten voor gebruikers EN een vast bedrag?	Indien een vast bedrag gehanteerd wordt kan een staffel met volume 1 worden aangemaakt. Hier staat het vaste bedrag. De volgende staffel is om het volume te matchen. Hier kan tarief van nul worden ingevoerd.
36	Bijlage 4 - Prijzenblad	Het lijkt erop dat de calculatie de waarden in de tabel Model gebaseerd op vast bedrag (tabblad Licenties Abonnementen) niet meeneemt naar het tabblad 'Samenvatting'. Hoe stelt aanbestedende dienst voor hiermee om te gaan?	Het model neemt af de toelastkosten per gebruiker mee (regel 211) of de vaste kosten voor het geheel (regel 215).
37	Bijlage 4 - Prijzenblad	Aanbestedende dienst heeft het prijzenblad ingedeeld op de verschillende persona's in plaats van Inschrijver de ruimte te bieden prijzen te communiceren op basis van functionele modules. Verschillende persona's zullen gebruik maken van meerdere functionele modules om hun taken uit te voeren. Hoe stelt aanbestedende dienst voor hiermee om te gaan?	Indien een gebruiker meerdere modules gebruikt, moet onder deze gebruiker de totaalkosten van de verschillende modules worden opgenomen.
38	Bijlage 4 - Prijzenblad	In de Nv1 1 geef u aan dat u verwacht dat het totale bedrag van de inschrijving onder de 20M Euro is. Gaat u hierbij uit van een contractperiode van 15 jaar of 7 jaar? In het leidraad document wordt namelijk een contractperiode van 15 jaar vermeld, waar het Prijzenblad echter ruimte geeft voor 7 jaar aan kosten.	Bedrag is een inschatting voor 15 jaar.
39	Bijlage 4 - Prijzenblad	In de Nv1 1 geef u aan dat u verwacht dat het totale bedrag van de inschrijving onder de 20 miljoen euro is. Gaat u hierbij uit van dit bedrag exclusief prijsindexatie is?	Hierin is geen prijsindexatie opgenomen.
40	Bijlage 4 - Prijzenblad	U geeft aan dat er een mogelijkheid is om aan te bieden met prijsindexatie. Vanaf welk jaar is deze prijsindexatie mogelijk?	Zie PvE eis P8 en ook antwoord op vraag 21 van Nv1 ronde 1.
41	Bijlage 4 - Prijzenblad	In het prijsmodel geeft u aan dat de prijsopgave per increment nodig is. Ter verduidelijking, kunt u aangeven wat u verstaat onder een increment?	Zie Bijlage 5 - Beschrijving Aanpak, hierin is bij de projectfase beschreven wat er wordt verstaan onder een increment.
42	Beschrijvend Document Inkoopapplicatie (pag. 6/9)	Inschrijver heeft meer informatie nodig van de aanbestedende dienst om tot de benodigde licenties te komen: - Aantal actieve gebruikers m.b.t. contractmanagement - Aantal actieve gebruikers m.b.t. contracten redigeren en ondertekenen - Aantal actieve gebruikers m.b.t. leveranciersmanagement (risico analyse) - Aantal actieve gebruikers m.b.t. leveranciersmanagement (prestatie meting) - Aantal actieve gebruikers m.b.t. leveranciersmanagement (verbeterplannen, collaboratie) - Aantal actieve gebruikers m.b.t. sourcing/aanbestedingen - Aantal actieve gebruikers m.b.t. programma management (in relatie tot sourcing/aanbestedingen) Een actieve gebruiker is een gebruiker met het recht/mogelijkheid om objecten te kunnen creëren, te wijzigen of te verwijderen. Een gebruiker die slechts informatie raadpleegt, is dus geen actieve gebruiker. Binnen de profielen van de beschreven persona's zou een gebruiker actief kunnen zijn in 1 of meerdere functionele modules (bijv. contractmanagement en leveranciersmanagement). Is hier verduidelijking mogelijk?	Aanbestedende dienst kan niet voorzien in de vorm die Inschrijver vraagt. Wel kan worden aangegeven dat er in totaal 2.469 gebruikers met moderende rollen zijn in Scapeps. Daarnaast zijn er 3.403 unieke gebruikers die beschikken over de PV-rol.
43	Beschrijvend document/Scope van de aanbesteding	Hoeveel punch-out catalogi worden verwacht om te gebruiken in de target staat?	Alle typen catalogi worden verwacht mogelijk te zijn als onderdeel van de Oplossing en moeten derhalve in de Oplossing ingericht kunnen worden. Exacte aantallen hiervan zijn nog niet bekend. Tijdens de initiële fase worden er tot maximaal 20 catalogi van verschillende typen aangesloten/ingericht onder de verantwoordelijkheid van de Opdrachtnemer.
44	Beschrijvend document/Scope van de aanbesteding	Kan de aanbestedende dienst een lijst van marktconforme aanbidders verschaffen?	Nee, dit zal de aanbestedende dienst niet doen. Voorafgaand aan de aanbesteding heeft een zorgvuldige marktanalyse plaatsgevonden, waarvan de uitkomsten niet gedeelt worden.
45	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K9	Kan de aanbestedende dienst het doel en beoogde gebruik van de randomize functie omschrijven?	Aanbestedende dienst heeft raamovereenkomsten met meerdere partijen. In een raamovereenkomst kunnen grensbedragen staan opgenomen om bij een nadere uitvraag niet alle partijen te hoeven uitnodigen. Aan het begin van een nadere uitvraag dient, bijv. op basis van een uniek item (bijv. de ATR), middels een randomizer willekeurig uit de longlist een aantal partijen/leveranciers geselecteerd te worden. Het toepassen van de randomizer dient transparant en navolbaar te worden vastgelegd.
46	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K13	Welke signature provider is de aanbestedende dienst van plan te gebruiken?	De aanbestedende dienst werkt met de certificaten van DigiCert/Quovadis in combinatie met ondertekensoftware van Signinghub.
47	Bijlage 3 - Programma van Eisen - K53	In welke scope wordt beoogd om de geëxporteerde PDF/A files te gebruiken?	De eis is dat bij juridische documenten, die worden gegenereerd door de Oplossing, deze aangemaakt kunnen worden in PDF/A formaat zodat deze na een export uiteindelijk in een eigen archief systeem kunnen worden opgeslagen. Niet juridische documenten kunnen als reguliere PDF formaat worden geëxporteed.
48	Bijlage 3 - Programma van Eisen - T18	Vindt de aanbestedende dienst ervaringen van de gegadigde in eerdere projecten vergelijkbare koppelingen met TED en Doffin (Noorwegen) relevant voor het plan van aanpak t.a.v. de koppeling met TenderNed?	Ja.
49	Bijlage 7 - Architectuurschets t.b.v. SaaS-inkoopapplicatie	In het aanbestedingsdocument wordt een e-mailintegratie (SMTP-server of Office 365) genoemd. Standaard biedt gegadigde twee (2) use cases voor SMTP-configuratie: 1) SMTP Relay voor gebruikersmeldingen en 2) domeingebied voor leveranciersmeldingen (d.w.z. uw leverancier ontvangt e-mail van uw domein in plaats van software provider). Kan de aanbestedende dienst de verwachtingen van de SMTP-integratie en de bijbehorende use cases specificeren?	Use case 2 past beter bij de wensen van de Opdrachtgever. De Opdrachtgever heeft behoefte aan berichtenverkeer functionaliteit tussen aanbestedende dienst en leveranciers. Daarnaast wil het email notificaties (van de software) kunnen ontvangen bij workflow taken en andere belangrijke gebeurtenissen binnen de software.
50	Bijlage 6 - Dienstverlening implementatie t.b.v. SaaS-inkoopapplicatie	Kunt u bevestigen dat het is toegestaan om in de inschrijving uitsluitend uit te gaan van de eisen en uitgangspunten zoals vastgesteld door IenW, en dat aanvullende suggesties of alternatieve aanpakken (zoals bijvoorbeeld een hogere service level of integratie met Evident(SI)) niet bepalend zijn voor de prijsstelling? In onze aanbesteding hanteren wij een prijs gebaseerd op de door IenW gevraagde scope en eisen, niet op eventuele uitbreidingen of verdiepingen die wij als advies hebben meegegeven. Gaat de aanbestedende dienst hiermee akkoord?	De aanbestedende dienst gaat hiermee akkoord. Wel dient Opdrachtnemer in geval zij eventuele uitbreidingen of verdiepingen als advies meegafte, expliciet per advies aan te geven dat (uitvoering van) het advies niet in de aanbesteding zit.
51	Beschrijvend document/Scope van de aanbesteding	Bij het vermelden van "Intake Management" in de scope van de aanbesteding, bedoelt u daarmee het verduidelijken en toezien van een aanvraag aan het juiste team, of betreft het een volledig Intake Management- en Orkestratieproces (mogelijk over meerdere systemen heen)? Kunt u deze stap in het diagram nader toelichten?	Hiermee bedoelen we inderdaad het kunnen toezien van een behoefte aan een bepaalde inkoopafdeling/team, indien nodig hoort hier ook het proces van verduidelijken van de behoefte bij.
52	Bijlage 6 - Dienstverlening implementatie t.b.v. SaaS-inkoopapplicatie	Is het mogelijk om, voorafgaand aan de uitvoering, gezamenlijk met Evident en IenW een RACI of OLA-matrix op te stellen en formeel te laten vaststellen?	Ja.
53	Bijlage 5 - Beschrijving Aanpak t.b.v. SaaS-inkoopapplicatie	Welke normen of formats worden gehanteerd voor SLA-rapportages in de beheerfase? Wordt dit centraal beschikbaar gesteld of door opdrachtnemer ingericht?	In overleg met Opdrachtgever en Atos wordt gezamenlijk bepaald welke KPI's gerapporteerd moeten worden op basis van het contract. Vervolgens stelt Atos het rapport op en zorgt ervoor dat deze centraal beschikbaar wordt gesteld.
54	Bijlage 7 - Architectuurschets t.b.v. SaaS-inkoopapplicatie	Gegadigde heeft een SDK-oplossing (Software Development Kit) ontwikkeld die onze klanten native integratie met TED (Europa) en andere platformen in landen mogelijk maakt, zoals Doffin in Noorwegen. De volgende use cases zijn van toepassing: 1) Publiceren van een aanbesteding, 2) Publiceren van een wijziging in een aanbesteding, en 3) Publiceren van de gunningsbeslissing van een aanbesteding. Daarnaast hebben we een ESPD-vragenlijstfunctie binnen het platform ontwikkeld. Kunt u bevestigen dat TenderNed op hetzelfde principe is gebaseerd en wat zijn uw verwachtingen voor de integratie van TenderNed?	Nee, dat kan aanbestedende dienst niet bevestigen. TenderNed is het publicatieplatform voor Nederland. Zij borgen de integratie naar TED.
55	Nv11 - vraag 74 & 230: Conceptovereenkomst, art. 12.5 en 12.6 - aansprakelijkheid	In de conceptovereenkomst lijkt geen expliciet maximum te gelden voor de totale aansprakelijkheid van de Opdrachtnemer gedurende de gehele contractduur. Volgens het proportionaliteitsbeginsel en gangbare marktpraktijken bij omvangrijke langjarige IT/SaaS-projecten wordt doorgaans een maximum afgesproken voor de totale aansprakelijkheid van de Opdrachtnemer, bijvoorbeeld op het niveau van één of tweemaal de totale jaarlijkse of contractwaarde, juist met het oog op de lange looptijd en het beperken van bedrijfsrisico's. Is het Ministerie van IenW bereid om in de overeenkomst een expliciet maximum op te nemen voor de totale aansprakelijkheid van de Opdrachtnemer gedurende de volledige looptijd van de overeenkomst (inclusief eventuele verlengingen), bijvoorbeeld tot maximaal éénmaal de totale opdrachtsof (of een ander redelijk plafond), ongeacht het aantal schadegevallen of de aard daarvan? Zo nee, kunt u motiveren waarom een dergelijk maximum niet wordt gehanteerd?	Nee. Er is een aansprakelijkheidsbeperking opgenomen per gebeurtenis, waarbij samenhangende of een combinatie van gelijksoortige voorvallen van aanspraken of gebeurtenissen als één gebeurtenis worden aangemerkt. Dergelijke gebeurtenissen kunnen ook over de jaren heen gaan. In deze systematiek is het niet passend om daarnaast ook nog een maximum voor de gehele looptijd op te nemen.

56	Nv11 - Vraag 77 & 235: Conceptovereenkomst, art. 13.1 - boetes	In de conceptovereenkomst (zie artikelen 13.1 t/m 13.4) zijn boetebepalingen opgenomen die direct en zonder rechterlijke toetsing opeisbaar zijn, boven op het recht op schadevergoeding. In de markt geldt het proportionaliteitsbeginsel, waarbij boetes in verhouding dienen te staan tot de aard van de verplichting en de ernst van de tekortkoming. Is het Ministerie van IenW bereid de boetebepalingen te herzien zodat: a) de hoogte van de boete(s) in verhouding is tot de waarde van de opdracht en de aard van de overtreding (proportionaliteit); b) bij samenloop van meerdere overtredingen voortvloeiend uit dezelfde oorzaak slechts eenmaal een boete wordt opgelegd? c) Boetes alleen verschuldigd zijn indien en voor zover de Opdrachtnemer daadwerkelijk tekortgeschoten is en er geen sprake is van overmacht of een niet-toerekenbare tekortkoming?	Artikel 13 spreekt enkel over een boete in geval van schending van de geheimhoudingsverplichting. Hetgeen nu is opgenomen in dit artikel is proportioneel en wordt verder niet aangepast.
57	Nv11 - Vraag 77: Conceptovereenkomst, art. 13.1 - boetes	Is het Ministerie van IenW bereid in de overeenkomst te nemen dat het totaal te verbuuren boetedrag - ongeacht het aantal overtredingen - wordt gemaximeerd tot een redelijke som, bijvoorbeeld gelijk aan een percentage van de totale opdrachtsum? Zo nee, kunt u motiveren waarom niet?	Nee. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 56 Nv1 2, gaat het over boetes in het kader van schending van de geheimhoudingsverplichting. Aanbestedende dienst hecht hier veel waarde aan, en elke schending levert dan ook een boete op van €25K per keer. Het is aan de Opdrachtnemer om de geheimhouding voldoende te waarborgen.
58	Nv11 - Vraag 186: Conceptovereenkomst, art. 2.8 - rangorde	Onze inschrijving is gebaseerd op de levering van een standaard SaaS-oplossing van een derde softwareleverancier. Deze leverancier hanteert wereldwijd een uniforme en niet-onderhandelbare End User Licence Agreement (EULA). Indien het Ministerie van IenW niet bereid is deze EULA integraal en ongewijzigd te accepteren, zien wij ons genoodzaakt af te zien van inschrijving, omdat implementatie zonder EULA-acceptatie niet mogelijk is. Door de EULA aanvullend van toepassing te laten zijn, worden risico's toegewezen aan de partij die deze het beste kan beheersen. In lijn met het proportionaliteitsbeginsel. Wij zullen ons maximaal inspannen om (escalatie van) eventuele tekortkomingen te voorkomen en resterende beperkingen uit de EULA zoveel mogelijk weg te nemen. Vraag: Kan het Ministerie van IenW bevestigen dat zij: 1. bereid is de standaard EULA integraal en ongewijzigd te accepteren en te ondertekenen, zodat deze EULA als onlosmakelijk onderdeel van de uiteindelijke overeenkomst geldt; en 2. accepteert dat eventuele afwijkingen of aanvullingen van de EULA ten opzichte van de aanbestedingsdocumenten niet tot afwijzing van de inschrijving leiden, mits risico's conform het proportionaliteitsbeginsel worden belegd bij de partij die deze het best kan beheersen of beïnvloeden?	Nee, dat bevestigt de aanbestedende dienst niet. Aanbestedende dienst is de markt al tegemoet gekomen door de onbekende licentievoorwaarden van derden -onder voorwaarden- te accepteren. Hiervoor is het bepaalde in artikel 5.4 van de Conceptovereenkomst van toepassing. Tevens wordt Gegadigde hieromtrent verwezen naar het bepaalde in paragraaf 1.3.1 van het Beschrijvend Document v2.0 en antwoord 202 van Nv1 1.
59	Nv11 - Vraag 187: Overeenkomst art. 2.9 - informatieverplichting	In Nv1 1 geeft u aan dat Opdrachtgever "geen enkel belang heeft om informatie achter te houden" en dat zij - indien iets ontbreekt - alsnog de benodigde gegevens zal verstrekken. Wij stellen vast dat deze intentie nog niet expliciet in de contracttekst is vastgelegd. Om onduidelijkheid tijdens de uitvoering van de opdracht te voorkomen, stellen wij voor onderstaande verduidelijking als nieuw lid aan artikel 2.9 toe te voegen "Opdrachtgever zal volledige medewerking verlenen aan de uitvoering van de Diensten door Opdrachtnemer. Dit houdt onder meer in dat Opdrachtgever: a. tijdig de benodigde faciliteiten en medewerkers beschikbaar stelt; b. tijdig alle gegevens en informatie verstrekt die Opdrachtnemer voor een behoorlijke uitvoering nodig heeft; c. Opdrachtnemer onverwijld informeert over feiten en omstandigheden die voor de werkzaamheden relevant zijn; d. toegang verleent tot locaties, systemen en documentatie indien dit voor de werkzaamheden noodzakelijk is. Opdrachtnemer mag, zonder nader onderzoek, vertrouwen op de juistheid en volledigheid van de door Opdrachtgever verstrekte informatie. Opdrachtnemer is voor een tijdige en juiste dienstverlening afhankelijk van tijdige beslissingen en goedkeuringen van Opdrachtgever en mag daarop vertrouwen." Deze toevoeging bevestigt schriftelijk de door u aangegeven praktijk en borgt wederzijds dat: - de informatie-uitwisseling expliciet als plicht is benoemd; - Opdrachtnemer mag uitsluitend van de juistheid en volledigheid van de verstrekte gegevens; - vertraging of gebrek aan informatie bij Opdrachtgever niet (oververhoop) aan Opdrachtnemer wordt toegerekend. Vraag: Bent u bereid deze of een vergelijkbare bepaling aan artikel 2.9 toe te voegen, zodat de wederzijdse informatie- en medewerkingsplicht expliciet en duidelijk in de overeenkomst is verankerd?	Nee, daartoe is aanbestedende dienst niet bereid. Deze Nv1 maakt onderdeel uit van de contractdocumenten, en daarmee is voldoende geborgd dat Opdrachtgever de benodigde gegevens zal verstrekken. Daarnaast gaat aanbestedende dienst uit van enige oplettenheid van de Opdrachtnemer. Als Opdrachtnemer informatie mist of twijfelt aan de juistheid van verstrekte informatie, heeft zij ook een eigen verplichting om hiernaar te informeren bij Opdrachtgever.
60	Nv11 - Vraag 191: Conceptovereenkomst, art. 12 - aansprakelijkheid	In de eerste Nota van Inlichtingen heeft u bevestigd dat artikel 12 van de Conceptovereenkomst ongewijzigd blijft. Daarmee ligt de volledige contractuele aansprakelijkheid voor de SaaS-component bij de implementatiepartner/reseller, ook voor tekortkomingen die uitsluitend door de softwareleverancier (vendor) kunnen worden beïnvloed. Wij verzoeken u deze allocatie te heroverwegen om drie redenen: 1. Beïnvloedbaarheid De reseller kan de standaardvoorwaarden van een mondiale SaaS-leverancier (functionaliteit, SLA, DPA, exit-regeling) niet wijzigen. Een verdergaande aansprakelijkheid dan de vendor zelf accepteert, creëert een risico dat de Opdrachtnemer objectief niet kan beheersen of verzekeren. 2. Proportionaliteit Volgens art. 1.10 Aw 2012 en Voorschrift 3.9A van de Gids Proportionaliteit moet een aanbestedende dienst het risico alloceren bij de partij die het risico het best kan beheersen of beïnvloeden. 3. Mededinging Indien deze risicoverdeling blijft gelden, zullen partijen die werken met grote, niet-onderhandelbare SaaS-voorwaarden, feitelijk niet kunnen inschrijven. Dat beperkt de concurrentie en de keuzevrijheid voor de Opdrachtgever. Vraag: Kunt u daarom bevestigen dat de aansprakelijkheid van Opdrachtnemer voor de SaaS-component niet verder strekt dan het bedrag dat Opdrachtnemer daadwerkelijk op de softwareleverancier kan verhalen? Een dergelijke begrenzing houdt de aanbesteding toegankelijk en conformeert aan het proportionaliteitsbeginsel.	Nee, dit is niet akkoord. Opdrachtgever heeft al helemaal geen invloed op de wijze van presteren van de onderaannemer van Opdrachtnemer. En ook niet op de afspraken met die onderaannemer terzake van de verhaalbaarheid van vorderingen door Opdrachtnemer.
61	Nv11 - Vraag 194: Conceptovereenkomst, art. 3 - looptijd en verlenging	Ter voorkoming van misverstanden verzoeken wij de aanbestedende dienst onderstaande bevestiging. Uit artikel 3.2 van de Conceptovereenkomst volgt dat de initiële looptijd van zeven (7) jaar uitsluitend kan worden verlengd als beide partijen daar uitdrukkelijk mee instemmen; Opdrachtgever doet daartoe uiterlijk negen (9) maanden vóór einde termijn een voorstel en Opdrachtnemer kan uiterlijk acht (8) maanden vóór einde termijn schriftelijk laten weten of hij daarmee instemt. Indien Opdrachtnemer niet tijdig reageert, is Opdrachtgever gerechtigd de Overeenkomst in ieder geval met één (1) jaar onder gelijkblijvende voorwaarden te verlengen. Vraag: Kunt u bevestigen dat: 1. Verlenging in beginsel alleen tot stand komt nadat Opdrachtgever én Opdrachtnemer daar uitdrukkelijk schriftelijk overeenstemming over hebben bereikt; en 2. Het hiervoor genoemde "stilzwijgend verlengt" voor één (1) jaar uitsluitend van toepassing is indien Opdrachtnemer ondanks de gestelde reactietermijn helemaal niet reageert op het voorstel tot verlenging? Met andere woorden: reageert Opdrachtnemer tijdig met een niet-instemming, dan eindigt de Overeenkomst na afloop van de initiële looptijd; reageert hij niet, dan wordt de Overeenkomst eenmaal, voor één (1) jaar, door Opdrachtgever verlengd onder ongewijzigde voorwaarden.	Dat is juist.
62	Nv11 - Vraag 198: Conceptovereenkomst, art. 17.1, verwerkersovereenkomst	Opdrachtgever stelt dat uitsluitend het Rijksmodel verwerkersovereenkomst met Opdrachtnemer wordt afgesloten en dat geen aparte verwerkersovereenkomsten van de SaaS-leverancier wordt geaccepteerd. In de praktijk is echter de SaaS-leverancier de partij die de persoonsgegevens feitelijk verwerkt en die zijn diensten alleen onder zijn eigen, niet-aanpasbare Data Processing Agreement (vendor-DPA) levert. Afwijkingen of aanvullingen op de vendor-DPA worden contractueel niet toegestaan. Dit creëert het volgende spanningsveld: • Opdrachtgever moet volledig AVG-compliant zijn en verlangt Rijksmodelbepalingen; • De SaaS-leverancier biedt uitsluitend zijn eigen DPA; • Opdrachtnemer kan de leverancier niet dwingen het Rijksmodel te accepteren. Wij vragen daarom: 1. Is Opdrachtgever bereid de voorwaarden van de vendor-DPA te aanvaarden voor de door de softwareprovider te verwerken persoonsgegevens? 2. Zo niet, hoe borgt Opdrachtgever AVG-compliance wanneer de feitelijke verwerker alleen onder zijn eigen DPA werkt? 3. Kan Opdrachtgever bevestigen dat Opdrachtnemer niet aansprakelijk wordt gehouden voor verschillen tussen het Rijksmodel en het vendor-DPA die buiten de invloedssfeer van Opdrachtnemer liggen?	1. Nee, aanbestedende dienst sluit geen overeenkomst waarvan de voorwaarden niet bekend zijn of die in strijd zijn met de bepalingen uit de Conceptovereenkomst. 2. Nee, daartoe is aanbestedende dienst niet bereid. 3. Nee, dat kan aanbestedende dienst niet bevestigen. aanbestedende dienst ziet dit als toegevoegde waarde van de Opdrachtnemer.
63	Nv11 - Vraag 202: Conceptovereenkomst, art. 5 - gebruiksrechten	In reactie op vraag 202 heeft de aanbestedende dienst artikel 5.4 t/m 5.6 van de Conceptovereenkomst aangevuld en daarbij aangegeven dat: • Opdrachtgever de doorgeleide licentievoorwaarden van de softwareleverancier slechts zal accepteren voor zover deze geen "onredelijke vermindering en/of onredelijke verzwaren van de rechten van Opdrachtgever" bevatten, en - de Inschrijver moet aantonen - desnoods met garanties of het dragen van financiële risico's - dat hiervan geen sprake is, op straffe van terzijdelegging van de inschrijving. Gegadigde wenst hierover de volgende verduidelijking c.q. heroverweging te vragen: 1. Standaardvoorwaarden niet onderhandelbaar Grote cloud-softwareleveranciers bieden identieke standaardlicentievoorwaarden die door wederverwerkers niet kunnen worden aangepast. Dit betekent dat een reseller/implementatiepartner feitelijk niet in staat is bepalingen te schrappen of te wijzigen, noch om afwijkende garanties in de licentievoorwaarden op te nemen. De eis dat de Inschrijver eenzijdig moet "aantonen" dat eventuele afwijkingen in die voorwaarden géén onredelijke verzwaren opleveren (en anders het volledige risico moet dragen) legt een niet-beïnvloedbaar vendor-risico volledig bij de implementatiepartner en ligt daarom niet proportioneel. 2. Markt- en proportionaliteitsbeginsel Wanneer Opdrachtgever de software rechtstreeks bij de leverancier zou betrekken, is zij zelf eveneens aan deze standaardvoorwaarden gebonden. Het huidige regime creëert daarmee een situatie waarin resellers striktere verplichtingen opgelegd krijgen dan de oorspronkelijke softwareleverancier zelf kan bieden. Dit achten wij niet in lijn met het proportionaliteits- en gelijkheidsbeginsel. 3. Vage beoordelingscriteria De begrippen "onredelijke vermindering" en "onredelijke verzwaren" blijven subjectief. Zonder een objectieve (meetbare) beoordelingsmethode ontstaat rechts- en beoordelingsonzekerheid. Vraag: Is de aanbestedende dienst - met inachtneming van art. 1.10 Aw 2012 en de Gids Proportionaliteit - bereid: 1. De standaardlicentievoorwaarden van SaaS-leveranciers zonder voorbehoud te accepteren, mits zij niet in strijd zijn met dwingend recht; 2. De in artikel 5.4-5.6 geformuleerde bewijslast en risico-allocatie voor "onredelijke vermindering en/of onredelijke verzwaren" bij de implementatiepartner/reseller te laten vervallen; 3. In plaats daarvan te bepalen dat eventuele resterende risico's uit de standaardlicentievoorwaarden - voor zover niet onderhandelbaar en niet strijdig met dwingend recht - voor rekening komen van Opdrachtgever (zoals ook het geval zou zijn bij een directe aanbesteding bij de leverancier van de software); 4. (in ieder geval) te bevestigen dat het enkele bestaan van standaardbepalingen omtrent garanties, aansprakelijkheid, overmacht, toepasselijk recht e.d. - zolang deze gangbaar zijn in de markt - niet automatisch zal leiden tot terzijdelegging van de inschrijving.	1. Nee, daartoe is aanbestedende dienst niet bereid. 2. Nee, daartoe is aanbestedende dienst niet bereid. 3. Nee, daartoe is aanbestedende dienst niet bereid. 4. Nee, het bepaalde in de aanbestedingsstukken is van toepassing. Inschrijvingen met afwijkingen van de voorwaarden zoals gesteld in de aanbestedingsstukken moeten als voorwaardelijke inschrijving worden gequalificeerd en worden terzijde geleid. Aanbestedende dienst komt om de markt tegemoet door de toepassing van de bekende licentievoorwaarden van derden onder bepaalde voorwaarden toch toe te staan. Het is daarbij aan Inschrijver om aan te tonen dat zij aan die voorwaarden voldoet. Zie ook antwoord op vraag 58.
64	Nv11 - Vraag 205: art. 6.2 - resultaatverplichting	Volgens de Nv1 blijven Additionele Diensten genoemd in art. 6.2 een resultaatverplichting, tenzij de aard van de opdracht zich daartegen verzet. Wilt u bevestigen dat, wanneer het Ministerie van IenW voor een Additionele Dienst wél een resultaatverplichting verlangt, in de betreffende Inkoopopdracht vooraf ondubbelzinnig wordt vastgelegd: • het beoogde resultaat (deliverable/effect); • objectieve, meetbare acceptatiecriteria; • wie beoordeelt en binnen welke termijn; • afhankelijkheden van input/medewerking Opdrachtgever. Zo niet, hoe wordt dan voorkomen dat Opdrachtnemer aansprakelijk is voor een niet-gespecificeerd resultaat?	Ja, dit bevestigt de aanbestedende dienst.
65	Nv11 - Vraag 218: Conceptovereenkomst, art. 10 - garanties vreemde elementen	Opdrachtgever handhaaft de eis dat Opdrachtnemer de garanties uit art. 10 (geen virussen, backdoors e.d.) afstemt en doorloopt aan de software-leverancier. Dat is niet haalbaar: de leverancier wordt uitsluitend met eigen, niet-onderhandelbare standaard-voorwaarden en verleent géén extra garanties op dit punt. Opdrachtnemer kan deze garantie dus niet contractueel doorgeven. Wij achten de eis hierdoor disproportioneel en onuitvoerbaar. Wilt u bevestigen dat: 1. Opdrachtnemer kan volstaan met bestaande vendor-assurance (ISO 27001, SOC 2, pentest-rapport) in plaats van een contractuele garantie; 2. Opdrachtnemer niet aansprakelijk is voor garanties die de leverancier niet geeft; 3. Art. 10 wordt aangepast zodat de verplichting uitvoerbaar en proportioneel is?	Het bepaalde in artikel 10 blijft ongewijzigd. Uitgangspunt van de hier bedoelde garantie is het bepaalde onder artikel 10.1. Opdrachtnemer dient zorg te dragen voor beveiligings- en detectiemaatregelen om vreesde elementen vroegtijdig te signaleren/detecteren. Deze maatregelen zorgen ervoor dat u voldoet aan deze garantie en het redelijkerwijs beschermen van de omgeving.

66	Nv11 - Vraag 252 & 256: Conceptovereenkomst, art. 20.6 - audit	<p>In art. 20.6 staat dat het audit-rapport meteen een "bindend advies" is. We zien hierbij onder andere de volgende juridische en praktische knelpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • geen ruimte om bevindingen te betwisten of eerst onze reactie te geven; • onduidelijk hoe onafhankelijk de auditor is; • geen escalatie route als we het inhoudelijk oneens zijn; • risico op hoge (remediatie)-kosten op eigen rekening; • mogelijke botsing met NDA's/licentie-voorwaarden van de softwareleverancier. <p>Zou Opdrachtgever bereid art. 20.6 aan te passen zodat Opdrachtgever in staat is effectief toezicht uit te oefenen, terwijl Opdrachtgever (en haar onderliggende SaaS-leveranciers) worden beschermd tegen disproportionele of eenzijdig opgelegde verplichtingen? Wij stellen de volgende aanpassingen voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. eerst een concept-rapport + mogelijkheid tot wederhoor, 2. bij blijvend verschil een onafhankelijke arbiter/deskundige (in gezamenlijk overleg aan te wijzen), 3. maatregelen alleen voor zover redelijkerwijs noodzakelijk en kosten / drempel vooraf afstemmen, 4. zeker stellen dat gevoelige vendor-informatie alleen onder NDA en met schriftelijke instemming van de SaaS-leverancier wordt gedeeld. 	Nee, dat is niet akkoord. Artikel 20.6 bepaalt dat in overleg met Opdrachtgever wordt bepaald wanneer en wie het onderzoek uitvoert, alsmede omvang en doel. Daarmee is de positie van Opdrachtgever voldoende gewaarborgd.
67	Nv11 - Vraag 259: Conceptovereenkomst, art. 26.2 - overmacht	<p>U handhaaft dat "verlate levering" en "wanprestatie van toeleveranciers" géén overmacht vormen. De kern van de dienst is een public-cloudplatform (SaaS) waarvan Opdrachtgever geen eigenaar is en waarvan de beschikbaarheid volledig door de softwareleverancier wordt bepaald. Een wereldwijde onderbreking van de diensten of een op de leverancier opgelegde export- of sanctiebeperking kan noch door Opdrachtgever worden voorkomen, noch worden hersteld.</p> <p>Voorbeelden van situaties die als overmacht van de SaaS-leverancier kunnen worden aangemerkt zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geavanceerde DDoS-aanval op de cloud-omgeving van de leverancier, waardoor de dienst onbereikbaar wordt. - Fysieke calamiteit in het datacenter (bijvoorbeeld brand, overstroming of aardbeving) met volledige uitval van de onderliggende hardware. - Plotselinge export- of sanctiebeperking ingegeven door internationale regelgeving, waardoor toegang tot de dienst wordt geblokkeerd. <p>Wij menen dat zulke uitzonderlijke, door de leverancier zelf erkende overmachtsituaties redelijkerwijs onder de overmachtsdefinitie zouden moeten vallen.</p> <p>Vraag:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Bent u bereid in artikel 26.2 een beperkte uitzondering op te nemen, zodat aantoonbare overmachtsituaties bij de SaaS-leverancier – bijvoorbeeld een wereldwijd erkende cloud-outage of een door wet- of regelgeving afgedwongen dienstonderbreking – onder de overmachtsbepaling vallen? b. Indien dit niet mogelijk is, kunt u aangeven welke alternatieve contractuele bescherming Opdrachtgever biedt om te voorkomen dat onbeheersbare vendor-incidenten leiden tot boetes of ontbinding voor de Opdrachtgever? 	Aanbestedende dienst neemt geen extra uitzonderingen op. Ingeval van onbeheersbare, grote incidenten biedt artikel 26.1 voldoende ruimte voor partijen om te beargmenteren dat er sprake is/kan zijn van overmacht. Overmacht bij de SaaS-leverancier geldt als overmacht bij de Opdrachtgever. Wanprestatie van de SaaS-leverancier geldt als wanprestatie van de Opdrachtgever.
68	Nv11 - Vraag 271: Conceptovereenkomst, 28.4 - vernietigen gegevens	<p>Een wettelijke bewaarplicht kan verplichten bepaalde gegevens gedurende een minimumperiode te bewaren, terwijl artikel 28.4 verplicht tot onmiddellijke verwijdering van alle gegevens na afloop van de overeenkomst of retransitie.</p> <p>Hoe wenst de aanbestedende dienst om te gaan met situaties waarin de wettelijke bewaarplicht langer duurt dan de contractbeëindiging? Mag de Opdrachtgever bepaalde data (uitsluitend) bewaren zolang en voor zover dat noodzakelijk is op grond van wet- of regelgeving, ook als dit betekent dat data niet direct na einde overeenkomst vernietigd kan worden?</p>	Het is de Opdrachtgever toegestaan om enkel de gegevens die op basis van een wettelijke verplichting langer bewaard moeten worden, te bewaren. Dit onverminderd de verplichting om de gegevens zoals bedoeld in artikel 28.4 (ook) aan Opdrachtgever ter beschikking te stellen indien zij daarom verzoekt.
69	Nv11 - Vraag 271: Conceptovereenkomst, 28.4 - vernietigen gegevens	<p>Onze softwareleverancier maakt periodiek back-ups van data als onderdeel van haar standaard cloud/SaaS-dienstverlening. Het is in veel gevallen - vanwege technische en/of securityredenen - niet mogelijk om afzonderlijke data uit back-ups te verwijderen of te vernietigen voordat de reguliere retentieperiode is verstreken.</p> <p>Is de aanbestedende dienst bereid te accepteren dat data pas definitief wordt verwijderd zodra de reguliere back-upcyclus van de SaaS-leverancier is afgelopen, en er dus (tijdelijk) nog kopieën kunnen bestaan in beveiligde back-ups, conform het vendorbeleid en de AVG? Indien niet, hoe voorziet de aanbestedende dienst in een werkbare oplossing binnen de technische restricties van een standaard SaaS-platform?</p>	Ja, de aanbestedende dienst accepteert dit mits te allen tijde wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van de betreffende data, waarbij verwijderen en/of vernietigen niet langer achterwege blijft dan strikt noodzakelijk. NB: het vendorbeleid is niet bekend bij de aanbestedende dienst. aanbestedende dienst gaat ervan uit dat dit beleid voldoet aan de wet- en regelgeving.
70	Prijsblad	<p>Gegadigde hanteert in deze twee verschillende metrieken. Voor oplossingen zoals bijvoorbeeld Contractmanagement wordt gerekend op basis van het aantal gebruikers. Voor andere oplossingen, zoals het Inkoopplatform, wordt het model gebaseerd op de indirecte spend. aanbestedende dienst kan onder indirecte spend de volgende uitgaven scharen: facilitaire diensten, kantoorartikelen en ICT-middelen. Wanneer de aanbestedende dienst de totale spend blijft hanteren als uitgangspunt voor de uitgaven, ontstaat het risico voor de aanbestedende dienst dat de aanbestedingsprijs niet meer in verhouding staat tot het werkelijke gebruik van de oplossing. Het is daarom van belang dat de aanbestedende dienst een duidelijk beeld geeft van wat de totale indirecte spend is, indien aanbestedende dienst geen beeld kan geven zal Gegadigde niet aanbieden.</p>	De aanbestedende dienst schrijft niet voor dat de aanbesteding gebaseerd moet zijn op de totale spend. Dit is onwenselijk wegens volatiliteit in de totale uitgaven/spend, aanbestedende dienst staat niet open voor discussie mocht de spend in de toekomst wijzigen. Indien Gegadigde toch inzicht wil verkrijgen dan verwijzen we hierbij naar de openbare bronnen: https://data.overheid.nl/informatie-over-spendata https://data.overheid.nl/dataset/b14567e1-b49f-4573-9110-928d31338ddc#panel-resources
71	Prijsblad	<p>Gegadigde overweegt om in te schrijven op prijsmodel 'vast bedrag'. Gegadigde is bij met de in Nv11 aangeduide bandbreedte mogelijkheid. Echter ziet Gegadigde de voorgestelde / voorgenomen verhoging van het NAVO budget als bedreiging voor het maken van een 'vast bedrag' afspraak. Dit zal ook impact hebben op de overal, maar ook op de indirecte spend van I&W en RWS. Deze kan door dit voorgestelde / voorgenomen besluit een enorme vlucht nemen. Hoe kijkt de aanbestedende dienst tegen deze ontwikkeling aan? En is de aanbestedende dienst welwillend om hier voortijdig over deze situatie een contractuele afspraak te maken of de indirecte spend te maken? Indien hierover geen afspraak gemaakt wordt zal Gegadigde niet aanbieden.</p>	De bestedingen van het ministerie, met name RWS, zijn per definitie volatiel. Dit is een belangrijke motivatie om dit niet als metriek voor de tariefstelling te hanteren. Gedurende de contractperiode zal periodiek contractmanagement overleg ingericht worden. Hierbij zal ook gemonitord worden of de contractvoorwaarden nog passend zijn bij de dienstverlening. Het ministerie zal zich hier altijd als een betrouwbare opdrachtgever opstellen.